

Kolossierbrevet 2:16-17

“Låt därför ingen döma er för vad ni äter och dricker eller i fråga om högtid eller nymånad eller sabbat. Allt detta är bara en skugga av det som skall komma, men verkligheten själv är Kristus.”

Dessa båda verser används emellanåt som belägg för att Guds folk är “befriade” från matbuden i moseböckerna. Den traditionella förståelsen är att Paulus varnade de troende i Kolosse för judar som försökte påtvinga dem de mosaiska matföreskrifterna. Vid en ytlig läsning kan det tyckas så, men det stämmer inte med summan av Bibelns undervisning. Låt oss därför se vad Paulus istället hade i åtanke med sina ord.

Till att börja med är det viktigt att poängtera det faktum att ordet “bara” i denna text inte finns med i den grekiska grundtexten. Mat, dryck, högtid, nymånad och sabbat är därför inte *bara* en skugga, utan de utgör tillsammans en skuggbild som visar oss, om än dunkelt, vem Jesus är och vad som kommer att hända i den yttersta tiden. De som noga studerat de olika bibliska högtiderna ingående håller med om att detta stämmer. När Paulus skrev att skuggan utgör “*det som skall komma*”, får vi komma ihåg att han skrev detta brev långt *efter* att Jesus hade dött och uppstått. Detta innebär att skuggan undervisar och förbereder oss inför Jesu andra tillkommelse, inför “*det som skall komma*”.

Men vilka varnade Paulus för i denna text? Han varnade de troende för att ingen skulle röva bort dem “*med sin tomma och bedrägliga filosofi, byggd på mänskliga traditioner och stadgar*”. Var det verkligen judaiserande människor han syftade på? Om så var fallet handlade det knappast om rättrogna sådana, eftersom rättrogna judar aldrig har följt en tom och bedräglig filosofi byggd på mänskliga traditioner och stadgar. De människor Paulus istället varnade för var förmodligen gnostiker, vilket verkar framkomma i slutet på kapitlet:

“Detta uppfattas visserligen som ‘vishet’, med sin självvalda gudstjänst, sin ‘ödmjukhet’ och sin späkning av kroppen, men det har inget värde utan är bara till för att tillfredsställa det köttsliga sinnet.”¹

Bland gnosticisomens många läror ingick tanken att den fysiska världen var ond och att den mänskliga kroppen var ett fängelse för människans ande. Endast genom att ta avstånd från den fysiska världen och dess njutningar kunde anden bli fri. Vissa grenar inom gnosticisomen praktiserade därför extrem asketism, vilket kunde innebära långa fastor och sträng diet med syfte att försvaga kroppen och på så sätt uppnå andlig frigörelse. I vers 18 förklarade Paulus att dessa irrlärare gick “*upp i syner av änglarnas tillbedjan*”. Enligt fotnoten i Folkbibeln kan versen även översättas som att dessa gick “*upp i sin tillbedjan av änglar*”. Detta visar ytterligare att det omöjligt kan ha varit rättrogna judar Paulus varnade för. Moseböckerna visar otvetydigt att ingen annan än den evige Guden får tillbedjas.

Paulus skrev vidare att “*om ni med Kristus har dött bort från världens stadgar, varför uppför ni er då som om ni levde i världen och böjer er under dessa bud: ‘Det skall du inte röra, det skall du inte*

---

¹ Kol. 2:23

smaka, det skall du inte ta på”². Här betonade han att dessa hade dött bort från “världens stadgar”, vilket betyder att han inte kan ha syftat på Guds stadgar. För Paulus var Guds stadgar och världens stadgar två helt olika saker (jmf. Rom. 7:12, 25).

Det Paulus menade med sin varning till de troende i Kolosse var att inte låta sig dömas av dessa gnostiker när de tillämpade matbuden och högtiderna. De troende skulle inte låta böja sig under “världens stadgar” som sade att “*det skall du inte smaka, det skall du inte ta på*”. Istället menade han att det var Guds ord som visade hur man skulle förhålla sig ifråga om mat och dryck. Som exempel kan nämnas Sabbaten, veckans höjdpunkt för varje rättrogen jude. Denna dag, kallad “drottningen av dagar” inom den traditionella judendomen, är en dag av fest och glädje där man njuter av god mat och gemenskap inför Gud. Hur får man ihop denna högtidsdag med en gnostisk “*späkning av kroppen*” med “*det skall du inte röra, det skall du inte smaka, det skall du inte ta på*”?

De som trots detta inte håller med om att matbuden fortfarande är gällande, behöver studera de profetiska texter som finns i Gamla testamentet beträffande ändens tid. Texten nedan är intressant då den visar vilken inställning Gud (HERREN) kommer att ha (och alltid haft) till en viss sorts “mat”:

*“Med eld och med sitt svärd skall HERREN gå till rätta med alla människor, och många skall bli slagna av HERREN. De som låter sig invigas och renas till gudstjänst i trädgårdar, anförda av en som står där i mitten, de som äter **svinkött och andra styggelser, ja, också möss**, de skall alla förgås, säger HERREN.”*³

*”Min tjänare David skall vara kung över dem, och de skall alla ha en och samma herde. De skall leva efter mina föreskrifter och hålla mina **stadgar** [choq] och följa dem. De skall bo i det land som jag gav åt min tjänare Jakob, det land där era fäder bodde. De skall själva bo där, de och deras barn och deras barnbarn till evig tid, och min tjänare David skall för evigt vara deras furste.”*⁴

Kan det bli mycket tydligare. Om HERREN en dag kommer att se på denna typ av “mat” som styggelser, varför skulle Han då se annorlunda på sådan “mat” idag? Viktigt att komma ihåg är att Han faktiskt aldrig förändras: “*Jag, HERREN, har inte förändrat mig ...*”⁵ Den enkla sanningen är att den skugga Kristus kastar inte har tagits bort. När det sedan står att “*de skall alla förgås*”, verkar det utifrån sammanhanget bero mer på avgudadyrkan än att dessa äter svinkött och andra styggelser (jmf. Jes. 65:3-4). I den andra texten ser vi ordet *choq* som innefattar den typ av bud som, enligt judisk förståelse, inte har någon logisk förklaring. Här ingår bland annat matbuden tillsammans med en rad andra bud. Eftersom båda dessa texter talar profetiskt om framtiden, visar de därmed att de mosaiska matbuden inte är upphävda utan kommer att upprättas fullt ut i Messias tusenårsrike. Detta förstår vi även utifrån en speciell händelse i Markusevangeliet. En kort tid före sin död red Jesus in i Jerusalem på ett åsnefö. Människorna kände igen honom och började hylla honom.

---

² v. 20-21

³ Jes. 66:16-17

⁴ Hes. 37:24-25

⁵ Mal. 3:6

Många bredde ut sina mantlar på vägen medan andra skar av kvistar och strödde framför honom. Mitt i denna uppståndelse ropade både de som gick före och de som gick efter:

*“Hosianna! Välsignad är han som kommer i Herrens namn. Välsignat är **vår fader Davids rike som kommer**. Hosianna i höjden!”*⁶

Vad är väl “*vår fader Davids rike*” utan Guds matbud? Kanske hade de texten ovan i åtanke, nämligen att “*min tjänare David skall vara kung över dem, och de skall alla ha en och samma herde. De skall leva efter mina föreskrifter och hålla mina stadgar och följa dem*”.

---

⁶ Mark. 11:9-10